

Małgorzata Nagórska^{1(A,B,D,E,F,G)}, Özlem Karabulutlu^{2(A,B,C,D,F,G)}, Katarzyna Wardak^{1(A,B,E,F,G)},
Monika Binkowska-Bury^{1(A,B,E,F)}

Infekcje HPV – wiedza studentów pielęgniarstwa na przykładzie Polski i Turcji

HPV infections – knowledge among nursing students from Poland and Turkey

¹ Z Instytutu Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu, Wydział Medyczny,
Uniwersytet Rzeszowski, Polska

² Z Instytutu Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Atatürka Erzurum, Turcja

STRESZCZENIE

Wstęp. Według Światowej Organizacji Zdrowia infekcje przenoszone drogą płciową są to choroby/infekcje wywołane przez drobnoustroje przekazywane podczas kontaktów intymnych, od łatwo wyleczalnych zapaleń do śmiertelnie groźnych infekcji.

Cel. Celem pracy było porównanie wiedzy studentów pielęgniarstwa w Polsce i w Turcji na temat infekcji HPV ich etiologii i diagnostyki.

Materiał i metoda. Badania ankietowe przeprowadzono w roku akademickim 2009/2010 wśród studentów pielęgniarstwa, w Polsce na Uniwersytecie Rzeszowskim oraz w Turcji na Uniwersytecie Atatürka w Erzurum. Dobór próby badawczej był celowy. Przebadano łącznie 224 osoby – 120 w Polsce i 124 w Turcji.

Wyniki. Samoocena wiedzy studentów na temat STD jest wysoka (93.0%). Jako źródła wiedzy o zdrowiu seksualnym ankietowani najczęściej wskazywali: książki i czasopisma (63.5%). Wśród chorób przenoszonych drogą płciową ankietowani wskazali: AIDS (93.0%), rzeżączka (80.8%), HPV (56.5%), HSV (54.9%). Wśród badanych studentów 11.9% nigdy nie słyszało o HPV. Co trzeci student nie posiada wiedzy o szczepieniach przeciwko HPV (30.4%). Ponad 40% badanych nie zna zalecanej częstotliwości wykonywania badań cytologicznych (43.0%), a blisko 60% nie wie co to jest kolposkopia.

Wnioski. Studenci mają wysoką samoocenę wiedzy na temat STD. Lepszą wiedzę na temat diagnostyki HPV wykazali się studenci z Erzurum. Studenci z obu krajów wykazują się niezadowolającą wiedzą na temat diagnostyki raka szyjki

ABSTRACT

Introduction. According to the World Health Organization (WHO), Sexually Transmitted Diseases (STD) are the diseases caused by germs transmitted during sex, starting with easy to treat inflammations, ending up with serious deadly infections.

Aim. The aim of the study was to compare the knowledge among nursing students in Poland and Turkey about HPV, its etiology and diagnostics.

Material and method. The survey was conducted in an academic year 2009/2010. The questionnaire was completed by nursing students from the University of Rzeszów in Poland and nursing students from Ataturk University, in Erzurum, Turkey. The choice of the research population was purposeful. The studies were conducted among the total number of 224 respondents, 120 in Poland and 124 in Turkey.

Results. Nursing students have high self-rated knowledge about STD (93.0%). Books and journals (63.5%) were mentioned as the most common source of knowledge about sexual health. Among sexually transmitted diseases the respondents mentioned: AIDS (93.0%), gonorrhoea (80.8%), HPV (56.5%), HSV (54.9%). Among the respondents 11.9% have never heard of HPV. Every third student does not have any knowledge about vaccinations against HPV (30.4%). Above 40% of respondents are not aware of the recommended frequency of cytological examinations (43.0%) and nearly 60% of them do not know what a colposcopy is.

Conclusions. Students have high self-rated knowledge about STD. Students from Erzurum, Turkey had better knowledge about HPV diagnostics. Students from both countries

macy. Poziom wiedzy studentów pielęgniarstwa jako przyszłych edukatorów zdrowia zarówno w Polsce, jak i w Turcji na temat infekcji HPV nie jest satysfakcjonujący. Niezbędne jest uzupełnienie programów kształcenia pielęgniarzek w obu krajach o treści na temat STD.

Słowa kluczowe: Sexually Transmitted Diseases, HPV, knowledge, nursing students, Poland, Turkey

Wstęp

Choroby przenoszone drogą płciową (ang. *STD – Sexual Transmitted Diseases*) stanowią duży problem społeczny zwłaszcza w obecnych czasach dużej swobody zachowań seksualnych. Według WHO choroby przenoszone drogą płciową są to choroby wywołane przez drobnoustroje przekazywane podczas kontaktów intymnych, od łatwo wyleczalnych zapaleń do śmiertelnie groźnych infekcji [1]. Jedną z nich jest HPV - Wirus Brodawczaka Ludzkiego (*Human Papilloma Virus*), który prowadzi do zmian łagodnych lub złośliwych o charakterze brodawczaków, wykazujących skłonności do nawrotów (kłykciny kończyste, tzw. brodawki płciowe) lub progresji (zmiany przed- i nowotworowe). Zakażenia HPV są bardzo rozpowszechnione wśród populacji na całym świecie, a szczególnie w krajach wysoko rozwiniętych. (Jabłońska, Majewski 2010). Do zakażeń dochodzi najczęściej poprzez kontakty seksualne z zakażonym partnerem, drogą wertykalną – z matki na płód i okołoporodowo. Genitalne typy HPV odpowiadają za zmiany nieonkogenne (kłykciny kończyste, brodawczaki krtani i kłykciny olbrzymie) i onkogenne (rak szyjki macicy, rak okolicy analno-genitalnej, np. rak prącia oraz część raków głowy i szyi) [2, 3].

Cel

Celem pracy było porównanie wiedzy studentów pielęgniarstwa w Polsce i w Turcji na temat infekcji HPV ich etiologii i diagnostyki.

Material i metody

Badanie z zastosowaniem metody badań ankietowych przeprowadzono w roku akademickim 2009/2010 wśród studentów pielęgniarstwa, w Polsce na Uniwersytecie Rzeszowskim oraz w Turcji na Uniwersytecie Atatürka w Erzurum. Dobór próby badawczej był celowy. Badania skierowano do studentów pielęgniarstwa ostatniego roku w toku kształcenia na poziomie licencjackim oraz studentów pierwszego roku studiów magisterskich. Przebadano łącznie 224 osoby – 120 w Polsce i 124 w Turcji. W badaniu zwrócono uwagę na następujące problemy: znajomość chorób przenoszonych drogą seksualną oraz wiedzę na temat czynników ryzyka, etiologii i diagnostyki zakażeń HPV.

Charakterystyka społeczno-demograficzna badanych studentów obejmuje: wiek, płeć, miejsce zamieszkania,

showed unsatisfactory knowledge about cervical cancer diagnostics. The level of nursing students' knowledge as future health educators, both in Poland and Turkey about HPV is insufficient, therefore it is necessary to add supplements about STD to nursing education programs in both countries.

Key words: STD, HPV, nursing students, Poland, Turkey

Introduction

Sexually transmitted diseases (STD) are a serious social problem, especially in the present times when there is much freedom of sexual behaviour. According to WHO sexually transmitted diseases are the diseases caused by germs transmitted during intimate contacts, starting with easy to treat inflammations, ending up with serious deadly infections [1]. One of them is HPV – Human Papilloma Virus, which causes benign or malignant lesions of papilloma character, indicating inclinations to recurrences (condylomata acuminata or genital warts) or progression (pre-cancerous or cancerous lesions). HPV infections are widely spread in the world population, and especially in highly developed countries (Jabłońska, Majewski 2010). The infections are transmitted during sexual contacts with an infected partner, in a vertical way – from mother to fetus and in a perinatal way. Genital types of HPV are responsible for non-cancerous lesions (condylomata acuminata or venereal warts, laryngeal papilloma and giant condylomata) and cancerous ones (cervical cancer, cancer of anal-genital body parts e.g. penile cancer and some head and neck cancers [2,3].

Aim

The aim of the study was to compare the knowledge among nursing students from Poland and Turkey about HPV infections, their etiology and diagnostics.

Material and methods

The survey was conducted in an academic year 2009/2010. The questionnaire was completed by nursing students from the University of Rzeszów in Poland and nursing students from Atatürk University in Erzurum, Turkey. The choice of the research population was purposeful. The respondents were the third-year nursing students of Bachelor's degree studies and the first-year students of Master's degree studies. The studies were conducted among the total number of 224 respondents, 120 in Poland and 124 in Turkey. The survey focused on the following issues: the knowledge of sexually transmitted diseases and risk factors, etiology and diagnostics of HPV infections.

The socio-economic profile of the respondents includes: age, gender, place of residence, family type, parents' age and education and relations with a partner. Female students constituted the majority of the respondents – 100% from Turkey and 96,7% from Poland.

typ rodziny, wiek i wykształcenie rodziców oraz relacje z partnerem. Wśród badanych studentów przeważały kobiety – 100% Turcja i 96.7% Polska. W badanej grupie było tylko 4 (3.3%) mężczyźni. Wszyscy studenci tureccy to muzułmanie. W grupie polskiej – 118 osób (48.4%) to zadeklarowani katolicy, zaś 2 osoby (0.8%) to ateści.

Większość polskich studentów pochodzi ze wsi 50.8%, a 41.7% z miasta, studenci z Uniwersytetu Atatürka Erzurum w większości pochodzą z miasta – 83.9%, a ze wsi tylko 15.3%. Zarówno młodzież z Polski, jak i z Turcji w większości pochodzi z dwupokoleniowych rodzin nuklearnych (odpowiednio: 67.0% i 86.3%). W rodzinach wielopokoleniowych wychowywało się 33.0% studentów polskich i 13.7% studentów tureckich. Taki sam odsetek studentów z obu krajów deklaruje, że ma chłopaka/dziewczynę (74.2%), ale charakter tych relacji znacznie się różni. Studenci polscy odpowiadali, że z partnerem łączą ich relacje intymne (69.6%), a tureccy 12.6%. Jako związek przyjacielski określiło swoją relację z partnerem 51.6% studentów tureckich i 5.4% polskich. Pozostałe 25.0% Polaków i 35.8% Turków wskazało, że łączy ich romantyczny związek bez relacji intymnych.

Studentów poproszono o podanie wieku rodziców. Przeważały matki w grupie wiekowej 30–49 lat (50.4% Polska i 70.2% Turcja). Powyżej 50 roku życia było blisko 50% matek studentów polskich i prawie 30% matek studentów tureckich. Większość ojców zarówno w grupie polskiej jak i tureckiej było w wieku powyżej 50 roku życia. (Polska 68.4%, Turcja 53.2%), w wieku 30–49 lat było 31.6% ojców Polaków i 46.8% Turków. Oznacza to, że w Turcji zarówno kobiety jak i mężczyźni wcześniej decydują się na potomstwo.

Kolejne pytanie dotyczyło wykształcenia rodziców. Wśród matek studentów polskich przeważało wykształcenie średnie – 73.3%, zaś tureckich podstawowe – 72.6%. Na uwagę zasługuje też fakt, że w grupie tureckiej prawie co piąta matka 19.4% i 3.2% ojców jest analfabetami. Odzwierciedla to sytuację całej populacji tureckiej, gdzie nadal część społeczeństwa to analfabeci (3,65% mężczyzn i 14,71% kobiet) [4]. Istotne jest jednak to, że także osoby wywodzące się z niewykształconych rodzin podejmują studia uniwersyteckie.

Omówienie i dyskusja

Wyniki badań odzwierciedlają wiedzę studentów o chorobach przenoszonych drogą płciową, a w szczególności o infekcjach HPV oraz o ich diagnostyce i profilaktyce.

Badania Erici M. Lambert na grupie studentów amerykańskich wykazały, że mają oni niewielką wiedzę i świadomość zagrożeń związanych z infekcjami HPV i dlatego wymagają edukacji z tego zakresu [5]. Tendencja ta nie została potwierdzona w badaniach własnych. Młodzież zapytano, czy posiada wiedzę o zdrowiu seksualnym, 94.2% polskich i 91.9% tureckich studentów jest przekonanych, że tak. Zatem samoświadomość o posia-

There were only 4 male respondents (3,3 %) in the survey group. All the students from Turkey were Muslim. In the Polish group – 118 respondents (48,4%) were declared Catholics and 2 respondents (0,8%) were atheists.

The majority of Polish respondents come from villages 50,8% and 41,7% from towns, while the students from Ataturk University in Erzurum come mostly from towns-83,9%, and only 15,3% from villages. The students from both Poland and Turkey come mostly from nuclear two-generation families (67,0% and 86,3% respectively). Among Polish students 33% and 13,7% of Turkish students grew up in extended families. The same percentage of the respondents from both countries (74,2%) have a girlfriend or a boyfriend but the character of these relations differs significantly – 69,6% of Polish students and 12,6% of Turkish students have intimate relations with a partner. Among Turkish students 51,6% and 5,4% of Polish students described their relationship with a partner as being on friendly terms, whereas 25,0% of Polish respondents and 35,8% of Turkish respondents pointed to a romantic character of a relationship without intimate relations.

The students were asked their parents' ages. Mothers in the age group of 30–49 constituted the majority (50,4% from Poland and 70,2% from Turkey). Nearly 50% of mothers of Polish students and almost 30% of mothers of Turkish students were above the age of 50. The majority of fathers of both Polish and Turkish respondents were above the age of 50 (Poland 68,4% and Turkey 53,2%), whereas 31,6% of fathers of Polish respondents and 46,8% of Turkish respondents were at the ages of 30–49. This shows that in Turkey both women and men decide to have children earlier than in Poland.

The other question was about parents' education. Mothers of Polish students have mostly secondary education – 73,3%, whereas mothers of Turkish students – 72,6% have primary education. It is noteworthy that almost every fifth mother - 19,4% of Turkish respondents and 3,2% of fathers are illiterate. This reflects the situation of the whole Turkish population, where still part of the society is illiterate (3,65% of men and 14,71% of women) [4]. It is essential, however, that people coming from uneducated families take up university studies.

Discussion

The study results reflect the students' knowledge about sexually transmitted diseases, and especially about HPV infections and their diagnostics and prevention.

The studies conducted by Erici M. Lambert in a group of American students revealed that they have insufficient knowledge and awareness of risks connected with HPV infections and therefore they need to be educated in this field [5]. This tendency has not been confirmed by the research of the authors of the study. The respondents were asked if they had any knowledge about sexual health, and

Tab. 1. Samoocena wiedzy o zdrowiu seksualnym**Tab. 1. Self-rated knowledge about sexual health**

Czy posiadasz wiedzę o zdrowiu seksualnym? / Do you have any knowledge about sexual health?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Tak / Yes	113	94.2	114	91.9	227	93.0
Nie / No	7	5.8	10	8.1	17	7.0

Tab. 2. Źródła wiedzy na temat zdrowia seksualnego**Tab. 2. Sources of knowledge about sexual health**

Co według Ciebie oznacza „zdrowie seksualne” / What does „sexual health” mean according to you? p =	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Zdrowa seksualność / healthy sexuality	70	58.3	76	61.3	146	59.8
Zdrowie narządów płciowych / health of genitals	55	45.8	28	22.6	83	34.0
Czystość narządów płciowych / cleanliness of genitals	37	30.8	22	17.4	59	24.1
Zabezpieczenie przed chorobami przenoszonymi drogą seksualną / protection against sexually transmitted diseases	86	71.7	18	14.5	104	42.6
Regulacja poczęć / birth control	19	15.8	21	16.9	40	16.4
Metoda antykoncepcji / method of contraception	17	14.2	18	14.5	35	14.3
Ma związek z seksualnością i zdrowiem reprodukcyjnym / is connected with sexuality and reproductive health	66	55.0	7	5.6	73	30.0

Podstawowe źródła wiedzy o zdrowiu seksualnym i reprodukcyjnym / basic sources of knowledge about sexual and reproductive health p =	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Książki, czasopisma / books, journals	96	80	59	47.6	155	63.5
Rówieśnicy / peers	33	27.5	31	25.0	64	26.2
Nauczyciele / teachers	32	26.7	32	25.8	64	26.2
Rodzice / parents	19	15.8	14	11.3	33	13.5
Radio, TV, filmy / radio, TV, films	28	23.3	20	16.1	48	19.6
Rodzeństwo lub inni członkowie rodziny / siblings or other family members	9	7.5	12	9.7	21	8.6
Lekarz / a doctor	50	41.7	8	6.5	58	23.7
Własne doświadczenia seksualne / own sexual experience	23	19.2	--	--	23	9.4
Internet / the Internet	58	48.3	31	25	89	36.4

daniu wiedzy na temat STD jest bardzo duża. Tylko 13.9% z ogólnej grupy badanych twierdzi, że takiej wiedzy nie posiada (Polska – 5.8%, Turcja – 8.1%). Wysoka samoocena wiedzy może wynikać z tego, że ankietowani to studenci kierunku medycznego (tab. 1).

Badanych studentów zapytano co oznacza dla nich termin „zdrowie seksualne”. W grupie studentów polskich największy odsetek 71.1% (Turcja – 14.5%) wskazał, że jest to „zabezpieczenie przed chorobami przenoszonymi drogą płciową”. Z kolei grupa z Turcji w większości (61.3%) odpowiedziała, że jest to „zdrowa seksualność” (Polska – 58.3%).

Ankietowanych poproszono także o podanie źródła wiedzy o zdrowiu seksualnym. Największa liczba studentów czerpie taką wiedzę z książek i czasopism (80.0% Polska, 47.6% Turcja). Ważnym źródłem informacji jest też Internet (48.3% Polska i 25.0% Turcja). Podobny udział w informowaniu mają nauczyciele (26.7% Polska, 25.8% Turcja) i rówieśnicy (Polska – 27.5%, Turcja –

94.2% of Polish students and 91.9% of Turkish students were convinced that they had. Thus, their self-awareness that they have knowledge about STD is very high. Only 13.9% of the whole group of respondents claim that they do not have such knowledge (Poland - 5.8%, Turkey – 8.1%). The students' high self-rated knowledge may result from the fact that they study a medical course. (tab.1)

The respondents were asked what the term “sexual health” meant to them. In the group of Polish students – the highest percentage – 71.1 % (Turkey -14.5%) responded that it is “the prevention of sexually transmitted diseases”. On the other hand, the group from Turkey mostly (61.3%) responded that it is “healthy sexuality” (Poland – 58.3%).

The respondents were also asked about the source of knowledge about sexual health. The largest number of students responded that they gained this knowledge from books and journals (80.0% Poland, 47.6% Turkey). An important source of information is also the Internet (48.3% Poland and 25.0% Turkey). Other sources of

Tab. 3. Podejmowanie tematu „zdrowie seksualne” z rodzicami

Tab. 3. Talking about sexual health with parents

Czy rozmawiasz z matką o ewentualnych problemach ze zdrowiem seksualnym? / Do you talk with your mother about possible problems with sexual health?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Tak / Yes	53	44.2	63	50.8	116	47.5
Nie / No	67	55.8	61	49.2	128	52.5

Czy rozmawiasz z ojcem o ewentualnych problemach ze zdrowiem seksualnym? / Do you talk with your father about possible problems with sexual health?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Tak / Yes	8	6,7	0	0	8	3.2
Nie / No	112	93,3	124	100.0	236	96.8

Jakie tematy z zakresu zdrowia seksualnego poruszasz najczęściej z rodzicami? / What sexual health topics do you broach with your parents most frequently?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Anatomia narządów płciowych / genital anatomy	10	8,3	38	60,3	48	19.6
Problemy dojrzewania / puberty problems	53	43,2	50	63,5	103	42.2
Menstruacja / menstruation	48	40,0	22	34,9	70	28.7
Rozpoczęcie współżycia / sex life initiation	12	10,0	8	12,7	20	8.2
Choroby przenoszone drogą płciową / sexually transmitted diseases	14	11,7	16	25.4	30	12.3

25.0%) (tab. 2). W badaniach wśród studentów tureckich prowadzonych przez Karaoglu i wsp. ankietowani jako źródła wiedzy o życiu seksualnym wymieniali kolejno: czasopisma, rówieśników oraz Internet (28.7%, 25.4%, 22.1%) [6]. Z kolei dla studentów brazylijskich najważniejszym źródłem takiej wiedzy jest telewizja (97.0%) [6]. Podobne wyniki uzyskała Waśków i wsp. – najwięcej informacji o HPV dorośli Polacy czerpali z telewizji i prasy. Lekarza wymieniło zaledwie 10.0% respondentów, gdzie źródło to w badaniach własnych wskazało 41.7% studentów polskich i zaledwie 6.5% studentów tureckich [8]. W badaniach polskich pielęgniarek 29.1% wskazało, że wiedzę o HPV posiadają od personelu medycznego [9]. Z przytoczonych wyników badań wynika, że pracownicy ochrony zdrowia w małym stopniu prowadzą edukację zdrowotną na temat STD/HPV. W badaniach własnych potwierdza się, że udział personelu medycznego w edukowaniu społeczeństwa na temat STD nie jest satysfakcjonujący, 23.7% badanych wiedzę taką uzyskało od lekarza bądź pielęgniarki. Analiza porównawcza odpowiedzi wskazuje na znacznie lepszą sytuację w tym względzie w Polsce (41.7%) niż w Turcji (6.5%) (tab. 2).

Dużą rolę w wychowaniu seksualnym dzieci i młodzieży odgrywa rodzina. Na sposób przekazywania informacji ma poziom relacji rodzic-dziecko, a także wpływy kulturowo-religijne. Badania potwierdzają, że duży odsetek młodzieży wcale nie rozmawia o tym z rodzicami, zawsze chętniej podejmuje ten temat z matką niż z ojcem, np. 30.0% studentów brazylijskich nie rozmawia z rodzicami o życiu seksualnym [7]. Badania własne potwierdzają te tendencje. Z matką rozmawia 47.5% ogółu ankietowanych, zaś z ojcem zaledwie 3.2%. Interesującą informacją jest

information are teachers (26,7% Poland, 25,8% Turkey) and peers (Poland – 27,5 %, Turkey – 25%), with a similar contribution in providing this information (tab. 2).

In the studies among Turkish students conducted by Karaoglu and co-authors the respondents enumerated the sources of knowledge about sex life in the following order: journals, peers and the Internet (28.7%, 25.4%, 22,1%) [6]. On the other hand, for Brazilian students the most important source of this knowledge is television (97,0%) [6]. Similar results were obtained by Waśków and co-authors – adult Poles got most information on HPV from television and the press. Only 10% of respondents mentioned a doctor as a source of such knowledge, while in research of the authors of the study this source of knowledge was mentioned by 41,7% of Polish students and only by 6,5% of Turkish students [8]. In the studies conducted among Polish nurses – 29,1% responded that they gained knowledge about HPV from medical staff [9]. The above results show that health-care workers devote too little attention to the health education on STD/HPV. The research of the authors of the study confirms that the contribution of medical staff to educate the society on STD is dissatisfying, 23.7% of the respondents gained this knowledge from a doctor or a nurse. The comparative analysis of responses points to a much better situation in Poland (41.7%) than in Turkey (6.5%) on that score. (tab.2)

The family plays a crucial role in educating children and young people about sex. The level of relations parent-child and cultural-religious influences have an impact on how this information is communicated. The research confirms that a high percentage of young people do not discuss this topic with their parents at all, and if they do, they broach the subject more willingly with a mother

Tab. 4. Niebezpieczeństwa ryzykownych zachowań seksualnych wśród młodzieży

Tab. 4. Dangers of risky sexual behaviour among young people

Jakie są niebezpieczeństwa przypadkowego współżycia seksualnego? / What are the risks of a casual sex?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Choroby przenoszone drogą płciową / sexually transmitted diseases	89	74.2	86	69.4	175	71.7
AIDS	61	50.8	14	11.2	75	30.7
Ciąża / pregnancy	51	42.5	24	19.4	75	30.7

Jakie znasz choroby przenoszone drogą płciową? / What sexually transmitted diseases do you know?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
AIDS	109	90.8	118	95.2	227	93.0
HPV (<i>Human PapillomaVirus</i>)	84	70.0	97	78.2	181	80.8
Rzeżączka (<i>Gonorrhea</i>)	41	34.2	97	78.2	138	56.5
HSV (<i>HerpesSimplexVirus</i>)	37	30.8	97	78.2	134	54.9

to, że studenci tureccy wcale nie rozmawiają z ojcami na tematy zdrowia seksualnego. Wśród tematów z tego zakresu zarówno grupa polska, jak i turecka najczęściej wskazywała na „problemy dojrzewania” (Polska 43,2%, Turcja 63,5%), inne tematy poruszane z rodzicami to: anatomia narządów płciowych (Polska 8,3%, Turcja 60,3%), rozpoczęcie współżycia (Polska 10,0%, Turcja 12,7%) i STD (Polska 11,7%, Turcja 25,4%) (tab. 3).

Współżycie seksualne, zwłaszcza z przypadkowym partnerem, zawsze niesie ryzyko zakażenia bądź niechcianej ciąży. Studentów zapytano, jakie ich zdaniem jest ryzyko przypadkowego współżycia seksualnego. Większość z nich uważa, że jest to możliwość zakażenia STD (Polska – 74,2%, Turcja 69,4%). Dla 50,8% polskich i 11,2% tureckich studentów jest to AIDS. Ciężę jako potencjalne zagrożenie podało 42,5% polskich studentów i 19,4% tureckich. Wśród chorób przenoszonych drogą płciową ankietowani wskazali: AIDS (Polska – 90,8%, Turcja – 95,2%), rzeżączka (Polska – 34,2%, Turcja 78,2%), HPV (Polska – 70,0%, Turcja – 78,2%), HSV (Polska – 30,8%, Turcja – 78,2%). Badani wskazali trzy choroby o podłożu wirusowym i jedną o podłożu bakteryjnym. Nikt nie wymienił chorób pochodzenia grzybiczego czy pasożytniczego (tab. 4).

Wyniki badań własnych wskazują, że 88,1% badanych studentów słyszało o HPV (Polska – 34,2%, Turcja 69,4%), co jest optymistyczne na tle podobnych badań w innych krajach. Okazuje się, że tylko 37,0% studentów amerykańskich i 16,0% studentów kanadyjskich słyszało kiedykolwiek o infekcjach HPV, a wśród studentów brazylijskich aż 82,0% kobiet i 79,0% mężczyzn przyznaje się do całkowitego braku wiedzy na ten temat [10, 11, 12].

Na pytanie co to jest HPV prawidłowej odpowiedzi udzieliło 59,8% całej badanej grupy. Duża grupa – 40,2% badanych nie potrafiła odpowiedzieć co to jest, przy czym więcej prawidłowych odpowiedzi udzielili studenci polscy (70,8%) niż tureccy (49,2%).

Wykazano jednak brak wiedzy na temat zalecanej częstotliwości badań cytologicznych.

rather than a father e.g. 30,0% of Brazilian students do not discuss sex life with their parents [7]. The research of the authors of the study confirms those tendencies. The subject is discussed with a mother by 47,5% of all respondents, and with a father by only 3,2%. Interestingly, the students from Turkey do not discuss the subjects of sexual health with their fathers at all. Among the topics in this field the most frequently mentioned by both Polish and Turkish students were “puberty problems”, and other topics discussed with parents were: genital anatomy (Poland 8,3%, Turkey 60,3%), initiation of sex life (Poland 10,0%, Turkey 12,7%) and STD (Poland 11,7%, Turkey 25,4%) (tab. 3). Sexual intercourse especially with a casual sex partner always carries the risk of infection or an unwanted pregnancy. The students were asked about the risk of casual sex. Most of them think that it is the chance of getting an STD infection (Poland – 74,2%, Turkey – 69,4%). According to 50,8% of Polish and 11,2% of Turkish students it is AIDS. Pregnancy as a potential risk was mentioned by 42,5% of Polish students and 19,4% of Turkish students. The respondents pointed to the following sexually transmitted diseases: AIDS (Poland – 90,8%, Turkey – 95,2%), gonorrhea – (Poland – 34,2%, Turkey – 78,2%), HPV (Poland – 70,0%, Turkey – 78,2%), HSV (Poland – 30,8%, Turkey – 78,2%). The respondents pointed to three viral diseases and one bacterial disease. None of them mentioned mycotic or parasitic diseases (tab. 4).

The results obtained by the authors of the study show that 88,1% of respondents have heard of HPV (Poland – 34,2%, Turkey – 69,4%) which is optimistic in comparison with similar studies conducted in other countries. It turns out that only 37,0% of American students and 16,0% of Canadian students have heard of HPV infections, while among Brazilian students as many as 82,0% of female respondents and 79,0% of male respondents admit that they have the complete lack of knowledge about HPV infections [10, 11, 12].

The correct answer to the question what HPV is was given by 59,8% of the whole group of respondents. A large

Tab. 5. Wiedza studentów o infekcjach HPV

Tab. 5. Knowledge among students about HPV infections

Czy słyszałeś/łaś o infekcjach HPV? / Have you ever heard of HPV?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Tak / Yes	108	90.0	107	86.3	215	88.1
Nie / No	12	10.0	17	13.7	29	11.9
Co to jest HPV? / What is HPV?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Wie / knows	85	70.8	61	49.2	146	59.8
Nie wie / does not know	35	29.2	63	50.8	98	40.2
Wymień czynniki ryzyka infekcją HPV: / Enumerate the risk factors of HPV infection:	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Wie / knows	79	66.9	88	72.1	167	69.5
Nie wie / does not know	39	33.1	34	27.9	73	30.5
Jakie są symptomy infekcji HPV? / What are the symptoms of HPV infection?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Wie / knows	28	24.1	90	73.8	146	59.8
Nie wie / does not know	88	75.9	32	26.2	98	40.2
Czy istnieje szczepionka przeciw HPV? / Is there a vaccination against HPV?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Tak / Yes	107	89.2	63	50.8	170	69.6
Nie / No	13	10.8	61	49.2	74	30.4
Jakie są czynniki ryzyka raka szyjki macicy? / What are the cervical cancer risk factors?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Wie / knows	76	64.4	80	65.6	156	65.0
Nie wie / does not know	42	35.6	42	34.4	84	35.0
Co to jest metoda Papanicolaou? / What is the Papanicolaou test?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Wie / knows	59	50.0	117	95.1	176	69.7
Nie wie / does not know	59	50.0	6	4.9	65	30.3
Jaka jest zalecana częstotliwość wykonywania badań cytologicznych? / What is the recommended frequency of cytological examinations?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Wie / knows	36	30.3	102	82.9	138	57.0
Nie wie / does not know	83	69.7	21	17.1	104	43.0
Co to jest kolposkopia? / What is a colposcopy?	Polska / Poland		Turcja / Turkey		Razem / Total	
	n	%	n	%	n	%
Wie / knows	37	31.9	58	50.4	95	41.1
Nie wie / does not know	79	68.1	57	49.6	136	58.9

Studenci wykazali się lepszą wiedzą na ten temat. Prawidłowej odpowiedzi udzieliło 82.9% tureckich i 32.3% polskich studentów. Niepokojące jest, że 43.0% z ogólnej liczby ankietowanych nie udzieliło prawidłowej odpowiedzi.

Znajomością testu Papanicolaou lepiej wykazała się grupa studentów tureckich (95.1%) niż polskich (50.0%). Połowa studentów polskich nie wie co to jest metoda Papanicolaou, być może wynika to z faktu, że

group – 40.2% of respondents could not answer what it is, but more correct answers were given by Polish (70.8%) than Turkish (49.2%) students. However, the studies revealed the lack of knowledge about the recommended frequency of cytological examinations. Turkish students had more knowledge about it. The correct answer was given by 82.9% of Turkish students and 32.3% of Polish students. The fact that 43.0% of all respondents did not answer the question correctly is worrying.

w Polsce częściej stosuje się inną terminologię określającą to badanie (badanie cytologiczne). Studenci z Kanady zapytani o test Papanicolaou także mieli z tym problem, tylko 37.0% kobiet i 17.0% mężczyzn posiada wiedzę na ten temat [10].

Znajomością czynników ryzyka infekcji HPV wykazało się 69.5% z ogólnej liczby ankietowanych i odpowiedzi w grupie polskiej i tureckiej są zbliżone. Wśród tych czynników studenci najczęściej wskazywali przypadkowe kontakty seksualne i wielu partnerów seksualnych.

Objawy infekcji HPV zna 73.8% studentów z Erzurum i zaledwie 26.2% studentów z Rzeszowa, ale nadal duży odsetek całej badanej grupy ich nie zna (40,2%)

Na pytanie czy istnieje szczepionka przeciw HPV 69.6% studentów udzieliło poprawnej odpowiedzi (Polska 89.2%, Turcja 50.8%). Nadal duża grupa badanych (30.4%) nie posiada wiedzy o możliwości szczepienia (Polska 10.8%, Turcja 49.2%). W badaniach Waśków i wsp. na grupie 160 dorosłych wykazano, że 50.0% ankietowanych kobiet i 22.0% mężczyzn wie o możliwości zaszczepienia się przeciwko wirusowi HPV [8].

Warto też przytoczyć badania przeprowadzone w północnych Włoszech na grupie nastolatków i ich rodziców. Ankietowani zapytani o prewencyjne działanie szczepionki wykazali się dużym poziomem wiedzy, prawidłowej odpowiedzi udzieliło 90% matek i 87% ojców oraz 75% dziewcząt i 63% chłopców [13].

W badaniach przeprowadzonych niedawno w 465-osobowej grupie polskich studentów studiów I i II stopnia okazało się, że poziom wiedzy na temat infekcji HPV, jej rozmiarów i konsekwencji był stosunkowo niski. Większość badanych nie było pewnych odnośnie zależności występującej pomiędzy zakażeniem HPV a rakiem szyjki macicy. Badanie wykazało też brak adekwatnej wiedzy na temat roli mężczyzn w przenoszeniu infekcji HPV. Prawie 60% studentów przejawiało wątpliwości lub było przeciwnych szczepieniom przeciwko infekcjom HPV. Kobiety i studenci studiów II stopnia prezentowali wyższy poziom świadomości z tego zakresu. Okazało się, że studenci polscy nie prezentują wystarczającego poziomu wiedzy dotyczącej tej problematyki, dlatego cytowani badacze proponują objęcie ich odpowiednimi programami z zakresu edukacji zdrowotnej [14].

W wykrywaniu patologicznych zmian w obrębie narządu rodowego niezbędna jest odpowiednia diagnostyka. Jednym z badań w diagnostyce raka szyjki macicy jest kolposkopia. Ponad połowa ogólnej liczby respondentów (58.9%) nie wie co to za badanie. Lepszą znajomością badań diagnostycznych wykazała się grupa ankietowanych z Erzurum (Turcja 50.4%, Polska 31.9%), (tab. 5).

Wnioski

1. Studenci z obu krajów posiadają wysoką samoocенę wiedzy na temat chorób przenoszonych drogą płciową.

The Papanicolaou test was better known to Turkish (95.1%) than Polish (50.0%) students. Half of Polish respondents do not know what the Papanicolaou test is. This may result from the fact that in Poland a different term is used for the examination (cytological examination). Students from Canada asked about the Papanicolaou test also had problems with the answer, only 37.0% of female respondents and 17.0% of male respondents had knowledge about it [10].

Among the total number of respondents 69,5% had the knowledge about the risk factors of HPV infections, and the answers of Polish and Turkish students were similar. The risk factors most frequently mentioned by the students were : casual sexual contacts and many sex partners.

The symptoms of HPV infections are known to 73.8% of students from Erzurum and to only 26.2% of students from Rzeszów, but they are still not known to a high percentage of the whole group of respondents (40.2%).

The correct answer to the question if there is a vaccination against HPV was given by 69.6 % of respondents (Poland 89.2%, Turkey 50.8%). There are still many respondents (30.4%) who have not heard about the possibility of getting vaccinated (Poland 10.8%, Turkey 49.2%). The studies conducted by Waśków and co-authors among 160 adults revealed that 50.0% of female respondents and 22.0% of male respondents know about the possibility of getting vaccinated against HPV virus [8].

The studies conducted among teenagers and their parents in northern Italy are worth mentioning. The respondents asked about the preventive activity of the vaccination showed high knowledge level, the correct answer was given by (90% of mothers and 87% of fathers, and by 75% of girls and 63% of boys) [13].

In recently performed studies among a group of 465 Polish graduate and undergraduate university students it was found that the level of knowledge of HPV infection, its prevalence, and consequences was relatively low. Most respondents were unclear about the correlation between HPV infection and cervical cancer. The survey revealed misconceptions relating to the role of men in transmitting HPV infection. Almost 60% of the students were against or doubtful about HPV vaccination. Females and graduate students generally presented a higher awareness. Generally, Polish university students do not have a satisfactory level of knowledge about HPV infections and its health consequences. Researches propose that health education programs about the causes of cervical cancer are necessary [14].

In order to detect pathological lesions of the genital area, proper diagnostics is indispensable. One of the examinations in cervical cancer diagnostics is a colposcopy. More than half of the respondents (58.9%) do not know what kind of examination it is. The group of respondents from Erzurum had more knowledge about

2. Studenci z obu krajów wykazują się niezadowolającą wiedzą na temat diagnostyki raka szyjki macicy.
3. Poziom wiedzy studentów pielęgniarstwa, jako przyszłych edukatorów zdrowia na temat infekcji HPV zarówno w Polsce, jak i w Turcji nie jest satysfakcjonujący i niezbędne jest uzupełnienie programów kształcenia pielęgniarek o tematykę z zakresu STD.

diagnostic examinations (Turkey 50.4%, Poland 31.9%) (tab. 5).

Conclusions

1. Students from both countries have high self-rated knowledge about sexually transmitted diseases.
2. Students from both countries have insufficient knowledge about cervical cancer diagnostics.
3. The level of nursing students' knowledge, as future health educators on HPV infections, both in Poland and Turkey is dissatisfying and therefore it is necessary to add supplements about STD to nursing education programs.

Piśmiennictwo / References

1. Sexually transmitted infections http://www.who.int/topics/sexually_transmitted_infections/en/ (03.09.2011)
2. Sexually transmitted infections, Fact sheet N°110 August 2011 <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs110/en/> (03.09.2011)
3. Jabłońska S, Majewski S. Choroby skóry i choroby przenoszone drogą płciową. PZWL, Warszawa 2010;504-517.
4. Republic of Turkey National Education Statistical Data. http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2010_2011.pdf (03.09.2011)
5. Lambert EC. MD, Carolinas Medical Center, Charlotte, NC. College Students' Knowledge of Human Papillomavirus and Effectiveness of a Brief Educational Intervention. *J Am Board Fam Med.* 2001;14(3):178-183.
6. Karaoglu N, Yucalan Onal OB, Karaoglu MA. Knowledge of sexual health and contraception among university students: A study in campus health center of Selcuk University. *e-Journal of New World Science Academy.* 2009;4:2:26-34.
7. Trajman A, Belo MT, Teixeira EG, C. S. Dantas V.C.D, M. Salomão FM, Cunha AJ. Knowledge about STD/AIDS and sexual behavior among high school students in Rio de Janeiro, Brazil. *Cad. Saúde Pública.* 2003;19(1):127-133.
8. Waśkow M, Lesińska-Sawicka M, Hebe K, Przebinda J. Postawa społeczeństwa wobec konsekwencji zakażeń wirusem HPV, *Nowa Medycyna* 2009;4:187-192.
9. Markowska A, Jurczak A, Grochans E, Herman J, Maksymowicz M. Wiedza pielęgniarek na temat chorób przenoszonych drogą płciową. *Pielęgniarstwo XXI wieku* 2010; 30/31:31-36.
10. Dell Diana L, Chen H, Ahmad F, Stewart DE. Knowledge About Human Papilloma Virus among adolescents. *Obstetrics & Gynecology.* 2000;96:5:1:653-656.
11. Yacobi E, Tennant C, Ferrante J, Pal N, Roetzheim R. University Students' Knowledge and Awareness of HPV*1 *Preventive Medicine.* 1999;28:6:535-541.
12. Brêtas JR, Ohara CV, Jardim DP, Muroya Rde L., Knowledge of STD/AIDS among adolescent students. *Rev Esc Enferm USP.* 2009;Sep:43(3):551-7.
13. Pelucchi C, Esposito S, Galeone C, Semino M, Sabatini C, Piccioli I, Consolo S, Milani G, Principi N. Knowledge of human papillomavirus infection and its prevention among adolescents and parents in the greater Milan area, Northern Italy *Journal: BMC Public Health.* 2010;10:1:378-390.
14. Perenc L, Radochonski M, Radochonska A. Knowledge and attitudes of Polish university students related to human papillomavirus infection and its prevention. *International Journal of Health Promotion and Education.* 2013;March: 1-8.

Adres do korespondencji / Mailing address:

Małgorzata Nagórska
Instytut Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu,
Wydział Medyczny, Uniwersytet Rzeszowski
ul. Warzywna 1, 35-959 Rzeszów
e-mail: nagorska@univ.rzeszow.pl
tel. +48 663 249 303